

Хмара М. П.*

ФОРМИ УЧАСТІ УКРАЇНИ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ ЄВРАЗЕС

Євразійське економічне співтовариство – відкрита організація, учасники якої поставили перед собою мету реального підвищення рівня життя своїх народів при ефективному використанні економічних потенціалів держав-учасниць.

Ключові слова: Міжнародна економічна інтеграція, митний союз, зовнішньоекономічна діяльність, міжнародна торгівля, експорт, імпорт, економічні ефекти.

Eurasian Economic Community an open organization whose members set a goal of increasing the real standard of living of their peoples for the effective use of the economic potential of the States Parties

Key words: International economic integration, customsunion, foreign trade, international trade, exports, imports, the economic effects.

Євразійське економічне співтовариство – відкрита організація, учасники якої поставили перед собою мету реального підвищення рівня життя своїх народів при ефективному використанні економічних потенціалів держав-учасниць.

Ключевые слова: Международная экономическая интеграция, таможенный союз, внешнеэкономическая деятельность, международная торговля, экспорт, импорт, экономические эффекты.

Євразійське економічне співтовариство (ЄвразЕС), як організаційна форма співробітництва, бере свій початок з підписанням 10 жовтня 2000 року главами держав-учасників Митного союзу (Республіки Білорусь, Республіки Казахстан, Киргизької Республіки, Російської Федерації та Республіки Таджикистан) Договору про заснування ЄвразЕС. Цей Договір є продовженням співпраці, що почався з підписанням 6 січня 1995 між Російською Федерацією і Республікою Білорусь, а потім 20 січня 1995 року та Республікою Казахстан угод про Митний союз. Потім до цього утворення приєдналися Киргизька Республіка і Республіка Таджикистан, що призвело до створення цими п'ятьма державами Договору про Митний союз і Єдиний економічний простір, який і був підписаний 26 лютого 1999 року. У 2006 р. до них приєднався Узбекистан.

Створення ЄвразЕС є переходом на наступний, більш високий рівень інтеграції. Найближчою метою нової організації є формування повноцінного митного союзу. При цьому Євразійське економічне співтовариство є відкрита організація, учасники якої поставили перед собою мету реального підвищення рівня життя своїх народів при ефективному використанні економічних потенціалів держав-учасниць.

* кандидат економічних наук, науковий співробітник науково-дослідної частини Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Перетворення Митного союзу в ЄврАзЕС дозволило державам-учасникам ЄврАзЕС ставити перед собою ще більш масштабні завдання на шляху інтеграції: прискорене формування єдиного економічного простору; спільного ринку товарів, послуг, капіталу та робочої сили; формування єдиних транспортних, енергетичних та інформаційних систем; координація зовнішньої політики; спільна охорона зовнішніх кордонів.

Головною метою створення Євразійського економічного співтовариства є підвищення ефективності просування процесу формування Митного союзу і Єдиного економічного простору через активізацію проведення в життя узгодженої митно-тарифної політики, вироблення єдиної позиції держав-членів Співтовариства у взаємовідносинах з СОТ та іншими міжнародними економічними організаціями, виступ на міжнародній арені від особи Співтовариства й насамперед з питань торговельно-митної політики в межах тих повноважень, які будуть представлені відповідним органам управління державами-членами.

Значною перевагою ЄврАзЕС перед його попередником Митним союзом є загальноприйнята в сучасній міжнародній інтеграції система прийняття рішень шляхом «зваженого голосування», при якому держава з великим економічним впливом в своєму розпорядженні і великою кількістю голосів. Це свідчить про початок нового етапу у взаєминах цих держав, заснованого на реальній оцінці ситуації.

Говорячи про конкретні переваги, які можуть отримати для себе держави-учасники Євразійського економічного співтовариства, слід зазначити, що в рамках ЄврАзЕС фактично вже діє режим вільної торгівлі, при якому у взаємній торгівлі знято всі митні збори, а також інші тарифні та нетарифні обмеження та вилучення. Перевагою Євразійського економічного співтовариства є те, що в його рамках ведеться формування узгодженого торговельно-тарифного режиму щодо третіх країн, узгодженої системи преференцій відносно країн, що розвиваються і найменш розвинених країн. Проводиться узгодження акцизної політики, правил валютного регулювання і валютного контролю в зовнішньоекономічній діяльності. Здійснюється робота по координації захисних, антидемпінгових і компенсаційних заходів щодо захисту економічних інтересів при здійсненні зовнішньої торгівлі всіма державами ЄврАзЕС. При цьому перераховані напрями співпраці не є декларативними по кожному з них, хоч і з різним ступенем ефективності, проводяться конкретні заходи.

В ЄврАзЕС закладені правові основи для економічної стабілізації та економічного зростання за рахунок структурної перебудови та взаємодоповнюваності економік п'яти держав, конкретизації завдань інтеграції в основних галузях економіки.

У грудні 2012 р. відбулися черговий саміт ЄврАзЕС та саміт Вищої Євразійської Ради. Практично всі ухвалені на самітах рішення, так чи інакше, торкалися низки питань щодо завершення до початку 2015 р. періоду реформатування євразійського інтеграційного об'єднання у Євразійський Економічний Союз (ЄЕС). Рішенням учасників грудневого саміту 2012 р. було скорочено чисельність секретаріату інтеграційного комітету ЄврАзЕС з 97 до 22 осіб у зв'язку з тим, що більшість його функцій перейшло до Євразійської економічної комісії. Крім того, на саміті було оголошено про ліквідацію Комісії Митного союзу РФ, РБ, РК - її функції також перейшли до Євразійської економічної комісії.

Статус України як спостерігача у ЄврАзЕС не входить у протиріччя з реалізацією євроінтеграційної стратегії української держави. У цьому статусі Україна має право брати участь у засіданнях відповідних органів без права голосу. Рішення ЄврАзЕС є обов'язковими для розгляду (але не для впровадження) у відповідних органах країн-членів. В свою чергу Уряди Росії, Казахстану і Білорусі узгодили меморандум про надання Україні статусу спостерігача в Євразійському економічному союзі трьох країн з моменту його ство-

рення з 1 січня 2015 року. Згідно з меморандумом, Україна матиме можливість брати участь як запрошена сторона в засіданнях на рівні глав держав, глав урядів, віце-прем'єр-міністрів, а також мати свого представника при ЄЕК. Також Уряд України планує найближчим часом ухвалити рішення про приєднання до Євразійського банку розвитку (ЄАБР) і антикризового фонду ЄврАзЕС. Можна зазначити, що зовнішньоекономічна політика України ґрунтується на розбудові стратегічних відносин з інтеграційними об'єднаннями та з окремими країнами, взаємодія з якими має важливе значення для розвитку національної економіки.

Список використаних джерел

1. Україна в інтеграційних процесах на пострадянському просторі: моделювання альтернатив. К. : НІСД, 2013. – 68 с.
2. В Москві вирішили будувати ЄврАзЭС по образу Євросоюзу. // Известия. 2012. – 19 марта 2012, 20:30. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.izvestia.ru/news/518989>.